

NEUSS EN DE HANZE

De Hanze verwijst naar de vereniging van Nederduitse kooplieden die sinds halverwege de 12e eeuw bestaat. Het belangrijkste doel van deze vereniging was oorspronkelijk om gezamenlijk de **veiligheid tijdens handelsreizen** te waarborgen en de economische belangen in het buitenland te behartigen. Deze “Hanze van koopmannen” werd later de zogenaamde “Hanzesteden”, een los verband van hoofdzakelijk Noordduitse handelssteden onder leiding van **Lübeck, Hamburg en Keulen**. Dit samenwerkingsverband deed haar invloed steeds meer gelden, niet alleen op economisch maar ook op politiek gebied. Tijdens de hoogtijdagen in de 14e en 15e eeuw omvatte de Hanze ongeveer 200 kleine en grote zee- en binnensteden in Noord-Europa. De vertegenwoordigers van enkele steden kwamen vanaf 1356 regelmatig bijeen op de gezamenlijke “Hanzedagen” om te onderhandelen over gemeenschappelijke belangen. De laatste Hanzedag vond plaats in 1669.

Op 2 september 1475 kende **keizer Frederik III** de stad Neuss “**alle eer, waardigheid, voordeel, recht en gerechtigheid van de Hanze**” alsmede met talrijke andere voordelen toe. Dit was een teken van dankbaarheid voor haar succesvolle weerstand tegen het bijna jaar durende beleg door hertog Karel de Stoute van Bourgondië. Met dit unieke **privilege** werd Neuss echter geen lid van de Hanze, omdat deze als onafhankelijk stedenverbond zelf over de toelating van zijn leden besliste. In het specifieke geval van Neuss werd toetreding vermoedelijk verhinderd door de directe concurrent Keulen. Dit stond een succesvolle handel (vooral in wijn, zout, graan, vee en textiel) met de Hanze echter niet in de weg. De **handelsbetrekkingen van Neuss** strekten zich uit van de Nederrijn en Nederland tot de steden in Noord-Duitsland en zelfs de Baltische staten. Neuss was daarmee hoogstwaarschijnlijk één van de vele “Hanzesteden” die zelf niet aan de Hanzedagen deelnamen, maar door hun nauwe economische en familiebanden met naburige grotere Hanzesteden – in dit geval de “poortstad” Keulen – stevig deel uitmaakten van het Hanze-handelsnetwerk.

De Hanzetraditie werd in 1980 in Zwolle nieuw leven ingeblazen met de oprichting van de moderne Hanze. Dit is een Europees netwerk van steden dat bedoeld was om de samenwerking op economisch, politiek en cultureel vlak te versterken. Vandaag de dag telt de “**moderne Hanze**” 175 leden uit 15 Europese landen. Als één van de stichtende leden was de stad Neuss in **1984** gastheer van de eerste Internationale Hanzedag ter gelegenheid van het 2000-jarig bestaan. De tweede Hanzedag volgde in 2022 onder het motto “**In de stroom der tijd**”.

(Bronnen en teksten: Stadtarchiv Neuss)

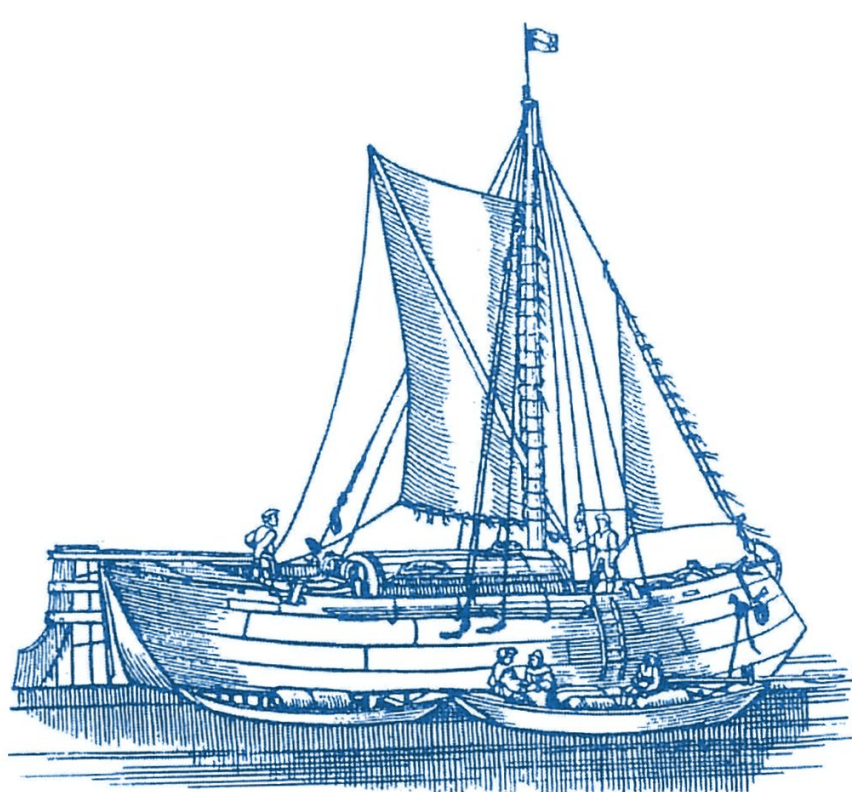
De stad Neuss met de steigers onder de markt, Quirinus-Münster en Glockhammer; gravure in koperplaat ca. 1590

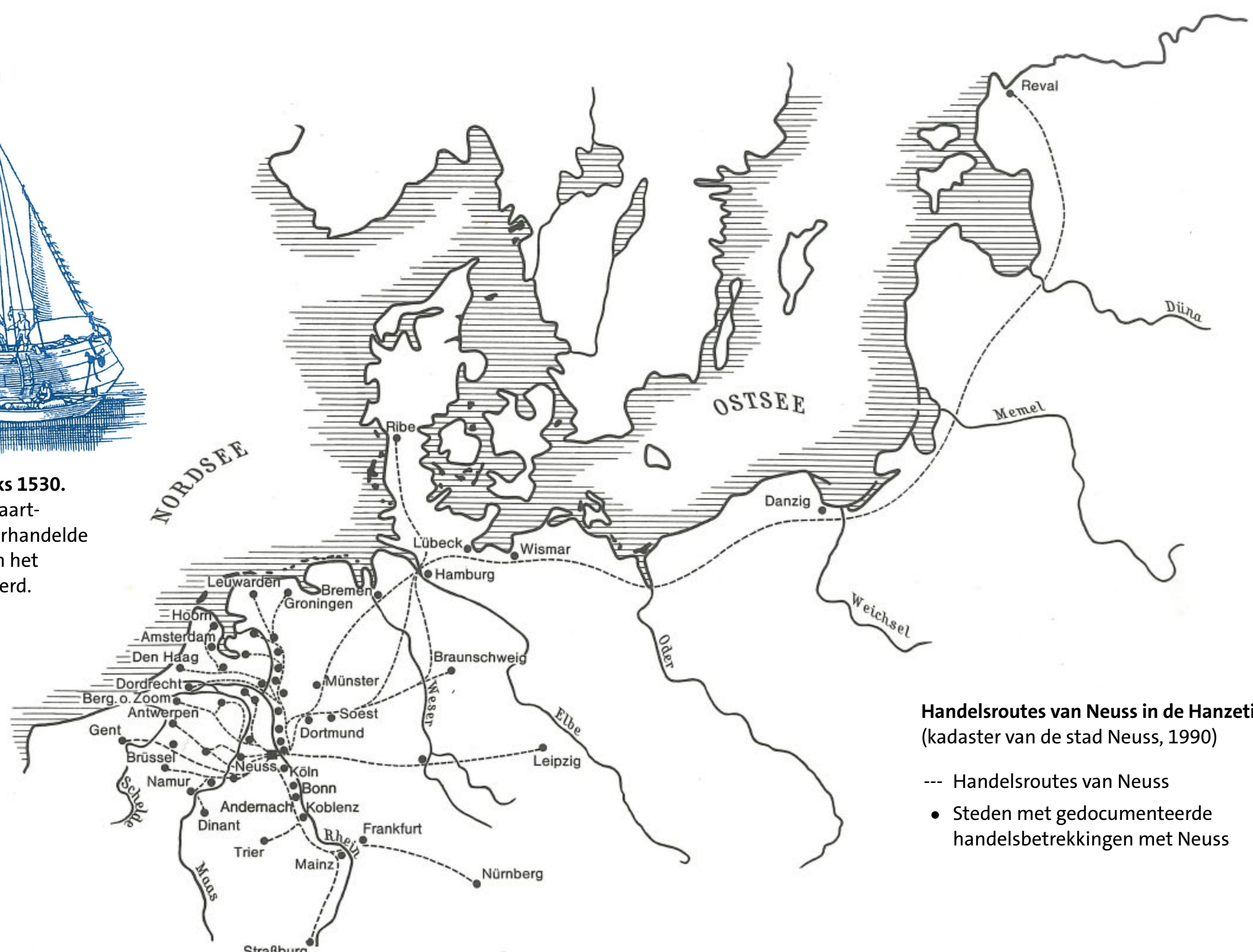
Keizer Frederik III (1415–1493)

Evenement in havenbekken 1 ter gelegenheid van de 4e Hanzedag van de moderne Hanze in Neuss aan de Rijn in juni 1984

Nederlands Rijnschip, omstreeks 1530. Met deze lichte, platte binnenvaartschepen werden de in Neuss verhandelde goederen naar andere steden in het binnenland of zeehavens vervoerd.

Handelsroutes van Neuss in de Hanzetijd (kadaster van de stad Neuss, 1990)

- Handelsroutes van Neuss
- Steden met gedocumenteerde handelsbetrekkingen met Neuss

